

re:Action

En tidning från ActionAid Sverige

Maj 2024

act!onaid

Utgivning

re:Action ges ut två gånger per år och distribueras till ActionAids medlemmar och givare. Nästa tidning kommer i november 2024.

Kontakt

Vill du komma i kontakt med oss? Du når oss via: givarservice@actionaid.se, 08- 615 55 55 (08.00-17.00)

Detta är ActionAid

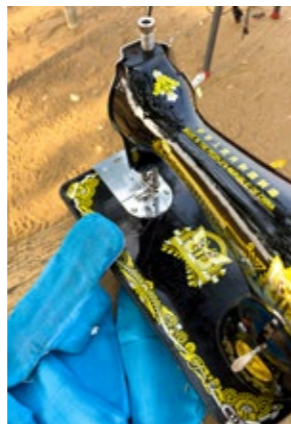
ActionAid finns i 46 länder över hela världen. Vi bekämpar fattigdom och orättvisor med ett särskilt fokus på att stärka flickors och kvinnors rättigheter.

ActionAid Sverige

Org.nr: 802431-3044
Postadress: Alsnögatan 11,
116 41 Stockholm
Tel: 08-615 55 50
Hemsida: actionaid.se

Ge en gåva

Swish 90 00 837
PG 90 00 83-7

Yevu gör skillnad genom att sy mensskydd

Yevu Jubilant är en sann hjälte för menshälsa och flickors utbildning i Ghana. Genom tillverkning av återanvändbara bindor möjliggör hon att flickor kan fortsätta sin skolgång, även när de har mens. Hennes arbete med ActionAids Young Urban Women's Movement fokuserar på att främja menshälsa och bygga upp flickors och unga kvinnors självförtroende och självständighet genom utbildning och medvetenhet om sina rättigheter. Yevus engagemang är ett inspirerande exempel på hur små åtgärder, som bindor, kan göra stor skillnad.

Några sätt vi gjorde skillnad 2023

Afrikas horn Den humanitära krisen fördjupades på Afrikas horn under 2023 och ActionAid skalade upp sina insatser i Kenya, Somaliland och Etiopien där vi har verksamhet. Under 2023 har ActionAids arbete, genom stöd av lokala partnerorganisationer, nått ut till över 680 000 personer.

Zimbabwe En av många aktiviteter ActionAid bedriver i distriktet Shamwa i Zimbabwe är att förse flickor med cyklar. I september 2023 fick till exempel 30 flickor i Madziwa Mine Secondary school varsin cykel tack vare svenska Girl supporters. Nu kan fler flickor ta sig säkert och smidigt till skolan.

Liberia I Liberia har fokus legat på att stärka småskaliga kvinnliga bönders klimatanpassning och aktivism för klimaträttvisa genom kompetensutveckling, intressegrupper och radiosändningar. 135 bönder har redan börjat tillämpa hållbara, klimatsäkra metoder och ökat lobbying för klimaträttvisa. Vi ser redan ökade engagemang och förståelse för klimaträttvisa på flera samhällsnivåer.

Bangladesh 16 738 flickor och unga kvinnor i Bangladesh fick ökad kunskap om sina rättigheter och betydelsen av att gå i skolan för att kunna leva ett liv i frihet. 800 flickor fick tillgång till hygienartiklar för att kunna hantera sin menstruation och inte behöva stanna hemma från skolan bara för att de har mens.

Tack!

Precis som många av er känner jag en djup sorg över det enorma mänskliga lidandet för civila i Gaza.

Hem, skolor och sjukhus har totalförstörts. Hopp och förtvivlan är en vardag. Nyblivna mammor tvingas använda gamla kläder och plastpåsar istället för blöjor till sina bebisar. Bristen på mat och vatten tvingar mödrar att avstå sina egna måltider för att se till att deras barn får i sig den lilla näring som finns tillgänglig. Det är svårt att förstå den oerhörda styrka som krävs för att de ska orka kämpa dag efter dag.

Mitt i allt detta får jag ändå hopp och en tro på att vi kan få stopp på lidandet, att mammor ska kunna föda barn under rimliga förhållanden och att inga barn ska dö av svält eller bomber. Det hoppet kommer från ert engagemang och er vilja att göra skillnad. Varje gång en katastrof inträffar någonstans i världen slås jag av er otroliga generositet och medkänsla. Den humanitära krisen i Gaza är inget undantag. Genom era gåvor kunde vi snabbt förmedla hjälp och nå fram till drabbade. Ert engagemang räddade bokstavligen liv.

I skrivande stund har ni tillsammans bidragit med nära en miljon kronor till den humanitära insatsen i Gaza. Dessa pengar bidrar framför allt till mat, vatten, kläder och mensskydd, men även till trygghetsskapande åtgärder för flickor och kvinnor som är särskilt sårbara för våld och övergrepp.

Det går inte att tacka er tillräckligt för detta, och jag vill att du ska veta att vi inte tar dig och ditt stöd för givet. Istället hoppas jag att du som läser detta känner dig stolt över att vara en del av en fantastisk gemenskap som varje dag gör skillnad för flickor och kvinnor - i Gaza och i resten av världen.

Stort tack för att du är med oss!

Jennifer Vidmo,
Generalsekreterare
ActionAid Sverige

- Att utbilda flickor är att utbilda världen

I Mombasa, Kenyas näst största stad, finns ett av ActionAids utbildningscenter för flickor. Här får flickor som tvingats hoppa av skolan en andra chans. Patience är en av lärarna och de flesta av hennes elever är unga mammor som haft en tuff start i livet.

- Många av flickorna har blivit illa behandlade. De har fått barn som ogifta och har fått stå ut med glåpord och stigmatisering. Vissa har gift sig med barnets pappa för att undkomma skammen, men hamnade då i hem där de inte var välkomna, berättar Patience.

Enligt Unicef går 660 000 flickor inte i grundskolan i Kenya. Orsakerna är många. Förutom tidiga graviditeter är barnäktenskap, fattigdom och en avsaknad av mensskydd vanliga skäl till att flickor tvingas sluta skolan.

När flickor inte får möjlighet att utbilda sig får det långtgående negativa konsekvenser – både på individ- och samhällsnivå. Utbildade flickor och kvinnor tenderar att vara friskare, tjäna mer och gifta sig senare.

Flickorna vågar följa sina drömmar igen

På utbildningscentret i Mombasa får flickorna en nio månaders utbildning i engelska, swahili och matematik. Det ger dem chans att komma i kapp vad de har missat och en bra grund för vidare studier. Utbildningen syftar även till att göra flickorna självständiga och ge dem kunskap om sina rättigheter.

En av de mest hjärtevärmade aspekterna av Patiences arbete är att hon ser hur flickorna förändras under kursens gång.

När de tar examen är de lyckligare, hoppfullare och mer självsäkra. De lämnar klassrummet redo att ta sig an framtiden och följa sina drömmar.

Deras drömmar hamnade på paus när de blev gravida, men nu vet dem att de har rättigheter och kan fortsätta studera, säger Patience.

En av eleverna blev mekaniker – och lokalkändis

Efter slutfört program får flickorna hjälp att studera vidare och oftast väljer de något yrkesförberedande. En av Patience elever ville bli mekaniker. Sedan flickan blev mamma hade hon drömt om att ta sin familj ur fattigdom med en egen inkomst.

- Jag minns när vi hade en gemensam mentorutbildning med tio andra utbildningscenter i Kenya. En bulldozer gick sönder på vägen och flickan manades att reparera den. Påhejad av 600 andra flickor bytte hon om till overall och lyckades fixa den. Nu är hon känd i hela stan.

-Det är inspirerande för de andra flickorna som i sin tur berättar om detta för sina vänner, vilket gör att fler flickor söker till programmet och studerar vidare. Jag är glad och stolt över att vi lärare kan ge dem dessa möjligheter.

Centret i Mombasa är ett av 5000 liknande utbildningscenter som ActionAid stödjer i Kenya.

- Det är väldigt viktigt att utbilda flickor. Att utbilda flickor är att utbilda världen, avslutar Patience.

Foto: Rehema Baya/Africa Film Network/ActionAid

VÄRLDENS BLODIGASTE ORÄTTVISA!

500 miljoner flickor och kvinnor saknar tillgång till säkra mensskydd som bindor, tamponger eller menskopp. Det här kallar vi världens blodigaste orättvisa. Den 28 maj är det internationella mensdagen. En dag för att uppmärksamma de globala orättvisor som följer i spåren av det enkla faktum att flickor och kvinnor har mens.

En flickas framtid ska inte behöva stå på spel på grund av det mest naturliga och livgivande som finns – mens! Men tyvärr är det den bittra verkligheten för miljontals flickor. I vissa länder missar flickor 20 procent av sin skolgång bara för att de saknar mensskydd och toaletter. Det här är en orättvisa som pågår i tysthet världen över - hela tiden.

Den uteblivna skolgången blir ofta starten på en negativ spiral där flickorna löper större risk att falla ur skolan och giftas bort. Därför är en så enkel sak, som tillgång till mensskydd, förändra samhällen i grunden.

Gratis mensskydd möjliggör skolgång

På många platser ser vi vilken enorm skillnad ordentliga mensskydd, toaletter och ökad kunskap om mens kan göra för att flickor ska kunna gå i skolan i samma utsträckning som pojkar. I bland annat Nyanga, Zimbabwe har arbetet gett resultat och flera skolor erbjuder nu gratis mensskydd till alla flickor så att de inte ska missa undervisning när de har mens.

Rejoice och Tuseme från Zimbabwe är glada för att de har fått återanvändningsbara bindor. "Jag har haft svårigheter att få tag på bindor. Ibland missar jag skolan eftersom jag inte har råd att köpa dem.", säger Rejoice (till vänster)

Så arbetar ActionAid

- Vi ser till att det finns toaletter, rent vatten och trygga utrymmen för flickor.
- För att minska stigmatiseringen och skammen kring mens arbetar vi även med informations spridning och kunskapsökning, framför allt genom lärare i skolorna.
- Vi driver på för att skolor ska erbjuda gratis mensskydd.
- I akuta kriser ser vi till att flickor och kvinnor har tillgång till hygienkit med bland annat mensskydd, tvål, trosor, ficklampa, tandborste och tandkräm.

Under maj månad har du, i år igen, möjlighet att bidra genom att swisha ett mensskydd. För blott 158 kr kan du vara med och se till att flickor får gå i skolan, även när de har mens. Till höger kan du läsa om hur förra årets kampanj gjorde skillnad.

Var med och stoppa världens blodigaste orättvisa genom att **swisha ett mensskydd till 900 08 37**, och märk gåvan med "mensskydd". Eller scanna QR-koden så kan du swisha och samtidigt se hur många hygienkit vi hittills har samlat in. Målet är att nå 1 000 hygienkit - var med och se till att vi når målet och att fler flickor får gå i skolan.

Tävla och vinn!

Under maj månad, i samband med internationella mensdagen, samarbetar vi med företaget Ellen. Vi gör det genom att tävla ut en goodiebag från dem, fylld med fina produkter till ett värde av 1 111 kr.

Vill du vinna goodiebagen? Gör då vårt mensmemory och klara det på snabbast tid. Vinnaren koras den 28 maj 2024.

Tillsammans gör vi skillnad!

I samband med förra årets internationella mensdag kunde vi, tack vare alla som bidrog till kampanjen, ge över 1 000 flickor i Zimbabwe varsitt paket med återanvändbara bindor, tvål och två par trosor. ActionAids personal besökte åtta skolor i provinsen Manicaland och delade ut hygienkiten samt höll föreläsningar om menstruell hälsa. Det här sa tre av de flickorna som fick ett hygienkit:

"Jag känner mig så glad. Jag skulle vilja tacka er för det stöd som har getts eftersom vi är många som har känt oss obekväma med att använda andra klädmaterial under menstruationen. Innan har vi riskerat att blöda igenom och fläcka ner våra skoluniformer eftersom vi inte hade råd att köpa bindor."

Thubelihle, 15 år

"Jag skulle vilja tacka er å alla studenters vägnar för att ni har gett oss återanvändbara mensskydd, tvål och trosor. Vissa flickor kunde inte komma till skolan på grund av bristen på mensskydd. De flesta studenter kommer från fattiga bakgrunder och har inte råd att köpa mensskydd och trosor."

Talent, 18 år

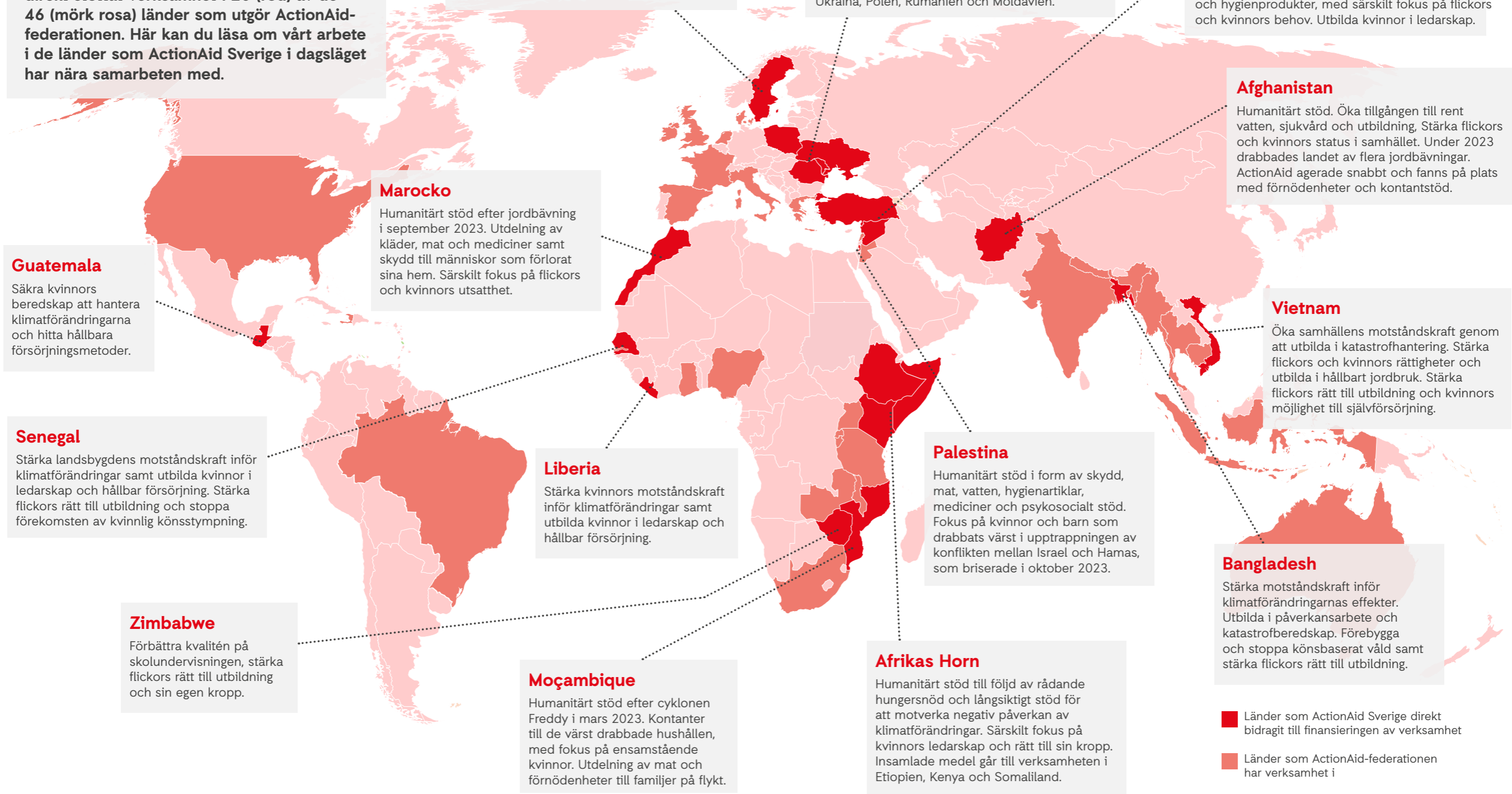

"Innan vi fick mensskydden fanns det många problem som rör menstruell hälsa. Många flickor fläckade ner sina uniformer. En annan svårighet var att klara proven i skolan på grund av frånvaro under mens. Jag hoppas att färre flickor missar skolan nu efter vi har fått mensskydd."

Evermore, 16 år

Här arbetar vi

Under det senaste året har ActionAid Sverige direkt stöttat verksamhet i 20 (röd) av de 46 (mörk rosa) länder som utgör ActionAid-federationen. Här kan du läsa om vårt arbete i de länder som ActionAid Sverige i dagsläget har nära samarbeten med.

Tarig Adan från ActionAid Sverige leder en workshop om kvinnlig könsstympning för sjukvårdsanställda.

Aurélie Le Gal/ActionAid

Arbetet mot kvinnlig könsstympning fortsätter

Sedan 2016 arbetar ActionAid med att förebygga och stoppa kvinnlig könsstympning i Sverige. En viktig del i arbetet handlar om att utbilda vårdpersonal som ofta kommer i kontakt med de flickor och kvinnor som blivit utsatta för könsstympning.

Utbildningarna sker i form av workshops som går under namnet "Let's Ask About It: Kvinnlig könsstympning". Under 2023 deltog totalt 96 sjukvårdsanställda från vårdcentraler och kliniker i Stockholm, Uppsala, Skåne och Göteborg i workshoparna.

En av de som deltog i utbildningen är Linnea Soldén Lindström som, genom sin yrkesroll som sjuksköterska, mött många flickor och kvinnor som blivit utsatta för könsstympning. För henne har ökad kunskap i ämnet varit helt avgörande för att hon ska kunna bemöta och ställa frågor om könsstympning till patienter som kan vara berörda.

"Jag minns att jag i början tyckte det var svårt att ta upp frågan, den kändes intim och mycket känslig. Det var först när jag fick kunskap som jag kände mig trygg och vågade fråga. Ju mer jag fångade upp kvinnor som blivit könsstympade, desto säkrare blev jag på att fortsätta ställa frågor om det," berättar Linnea.

Linnea Soldén Lindström deltog i ActionAids workshop Let's Ask About it: Kvinnlig könsstympning. Hon arbetar med att utbilda vårdpersonal om det transkulturella vårdmötet på Transkulturellt Centrum.

Enligt Socialstyrelsen har 68 000 flickor och kvinnor som lever i Sverige blivit utsatta för könsstympning. Ytterligare mellan 13 000 och 23 000 uppskattas vara i riskzonen. Mörkertalet tros dock vara stort, och en bidragande orsak är att många inte fångas upp av den svenska vården.

"Att delta i ActionAids workshops var mycket givande och gav mig och många kollegor möjlighet till reflektion och diskussion. Det är så viktigt att tillsammans få fundera och ha ett erfarenhetsutbyte kring de här frågorna."

Linnea tror att bristen på kunskap gör det svårt för många inom vården att ens veta vilka patienter det är relevant att ställa frågan till, eller hur man ska hantera ett svar. Okunskapen och rädslan för att göra fel leder till att frågan många gånger inte ens tas upp.

Efter många år i vården ser hon också betydelsen av tillgänglighet. Att man som vårdpersonal öppnar upp för återbesök så att flickan eller kvinnan får möjlighet att komma tillbaka är centralt för att de som är berörda ska få den vård de har rätt till.

Ditt arv kan förändra flickors och kvinnors liv

Det kan kännas svårt att veta hur ett testamente ska utformas och vad som krävs för att det ska vara giltigt. Därför är vi många som väljer att inte ta itu med det. Men nu har vi på ActionAid en möjlighet för våra givare. Genom ett samarbete med juristbyrå Lawly så kan vi nu erbjuda våra givare att teckna ett testamente, helt kostnadsfritt.

För den som vill att ens testamente ska innefatta ett stöd för flickor och kvinnor går det enkelt att lägga till ActionAid eller någon annan organisation som ditt hjärta slår lite extra för. När du avsätter en gåva till ActionAid kan du vara säker på att din gåva kommer förvaltas på bästa möjliga sätt och att du ger flickor och kvinnor chansen att kunna påverka och förändra sina liv.

Läs mer om erbjudandet på vår hemsida: actionaid.se/arv-och-testamente/

Testamentet upprättas digitalt och genom Lawlys enkla och tydliga guide skapas ett juridiskt korrekt och giltigt testamente. Du kan närsomhelst rådgöra med Lawlys jurister, både via telefon och en chattfunktion.

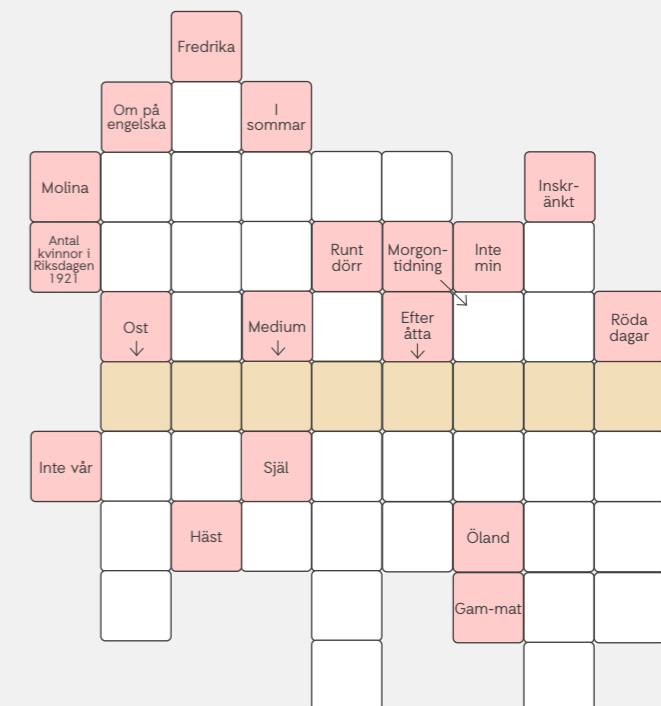
Helena Koos är jurist på Lawly och vägleder dagligen personer som har frågor kring hur ett testamente ska upprättas.

Många tycker att det är jobbigt att tänka på testamenten eftersom det är förknippat med döden. Samtidigt är det så viktigt att tar reda på vad som gäller juridiskt för just dig och ditt arv och reda ut vad du vill ska hända med det du lämnar efter dig, både för din egen och för dina anhörigas skull. När det väl är avklarat känner sig många lättade och kan fokusera på roligare saker i livet.

Helena Koos

Korsord

Lös korsordet och få fram det gula ordet.

500 miljoner flickor och kvinnor saknar tillgång till säkra mensskydd som bindor, tamponger eller menskopp. Det här kallar vi världens blodigaste orättvisa. Den 28 maj är det internationella mensdagen. En dag för att uppmärksamma de globala orättvisor som följer i spåren av det enkla faktum att flickor och kvinnor har mens.

Var med och stoppa världens blodigaste orättvisa genom att swisha ett mensskydd till 900 08 37, och märk gåvan med "mensskydd". Eller scanna QR-koden så kan du swisha och samtidigt se hur många hygienkit vi hittills har samlat in. Målet är att nå 1 000 hygienkit - var med och se till att vi når målet och att fler flickor får gå i skolan.

